

164. Stawy Jaktorów i Kraśnicza Wola (Jaktorow and Krasnicza Wola Fishponds)

Kryteria BirdLife International: A4iii, C4

Autorzy: Sławomir Chmielewski (Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne), Roman Stelmach

Kod ostoi: PL164

Współrzędne geograficzne: 52°07'N, 20°32'E

Powierzchnia: 1 329 ha

Położenie administracyjne: województwo mazowieckie; powiat grodziski

Natura 2000 (OSO): proponowany obszar specjalnej ochrony ptaków

Krótką charakterystyka ostoi

Niewielka ostoja, obejmująca swym zasięgiem dwa nieduże kompleksy stawów rybnych położone wśród pól uprawnych. Omawiany obszar wyróżnia się jako miejsce koncentracji w okresie przelotów gęsi białoczelnej i zbożowej oraz czajki i siewki złotej. Łączne koncentracje ptaków wodno-błotnych w czasie migracji sięgają 20 000 os.

Short summary

A small site including two small complexes of fish breeding ponds situated among agricultural land. The area stands out as a place of congregation for Greater White-fronted Goose and Bean Goose during migrations as well as Eurasian Golden Plover and Lapwing. Total congregations of waterbirds during migration reach 20,000 individuals.

Ogólny opis ostoi

Ostoja leży w obrębie Równiny Łowicko-Błońskiej. Obejmuje ona dwa nieduże kompleksy stawów rybnych otoczone siedliskami otwartymi, głównie polami uprawnymi. Teren jest równinny, prawie bezleśny, charakteryzuje się dobrymi glebami brunatnoziemnymi i czarnymi ziemiemi. Stawy w Jaktorowie zasilane są rzeczką Pisia Tuczna, zaś stawy w Kraśniczej Woli zasila rzeczka bez nazwy. Stawy w Jaktorowie są czynnymi stawami hodowlanymi będącymi jednocześnie Rybacką Stacją Doświadczalną Łąki Jaktorowskie SGGW. Stawy w Kraśniczej Woli należą do Nadleśnictwa Chojnów i nie są gospodarczo wykorzystywane – tworzą one teren o dużym stopniu naturalności, mocno zarośnięty trzciną, otoczony z trzech stron niewielkim lasem. Pola i łąki pomiędzy stawami Jaktorów i Kraśniczą Wolą w okresie migracji wiosennych są miejscem odpoczynku i żerowania wielotysięcznych stad gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw oraz czajek i siewek złotych. Obszary te od lutego do kwietnia są podmokłe, przez co ograniczona jest penetracja ludzi. Otoczenie ostoi jest silnie zurbanizowane.

Siedliska i typy użytkowania gruntów w ostoi

Lasy i zadrzewienia – 3%, łąki i pastwiska – 45%, zbiorniki wodne i cieki – 9%, inne grunty (orne i tereny zabudowane) – 43%.

Formy ochrony przyrody

Teren nie jest objęty żadną formą ochrony.

Ptaki

W ostoi stwierdzono gniazdowanie 12 gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz 3 spośród wpisanych do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt”. Omawiany obszar wyróżnia się jako miejsce koncentracji w okresie prze-

lotów gęsi białoczelnej i zbożowej, ponadto odnotowano znaczącą liczebność siewki złotej – 3 000 os. (Jaktorów) + 4 000 os. (Kraśnicza Wola), łączne koncentracje ptaków wodno-błotnych w okresie migracji przekraczają 20 000 os.

Inne walory przyrodnicze ostoi

W ostoi zidentyfikowano 2 gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej – bobra i kumaka nizinny. Na łąkach występuje rzadka roślina – goździk pyszny.

Zagrożenia

Kluczowe zagrożenia w ostoi

- przeznaczenie terenów na budownictwo mieszkaniowe;
- dewastowanie zastawek na stawach w Kraśniczej Woli.

Inne ważne zagrożenia w ostoi

- budowa autostrady A-2 biegnącej po granicy ostoi; może to spowodować odwodnienie części terenu;
- modernizacja i rozbudowa stawów hodowlanych SGGW;
- intensywne polowania;
- składowisko balastu poflotacyjnego z pobliskiej oczyszczalni ścieków.

Podziękowania

Autorzy dziękują Dorocie i Jarosławowi Gawrońskim oraz Wojciechowi Sobocińskiemu za pomoc w zebraniu materiałów.

Źródła danych

Kartoteka ornitologiczna Mazowiecko-Świętokrzyskiego Towarzystwa Ornitologicznego, Mariusz Grzeniewski – dane niepubl.

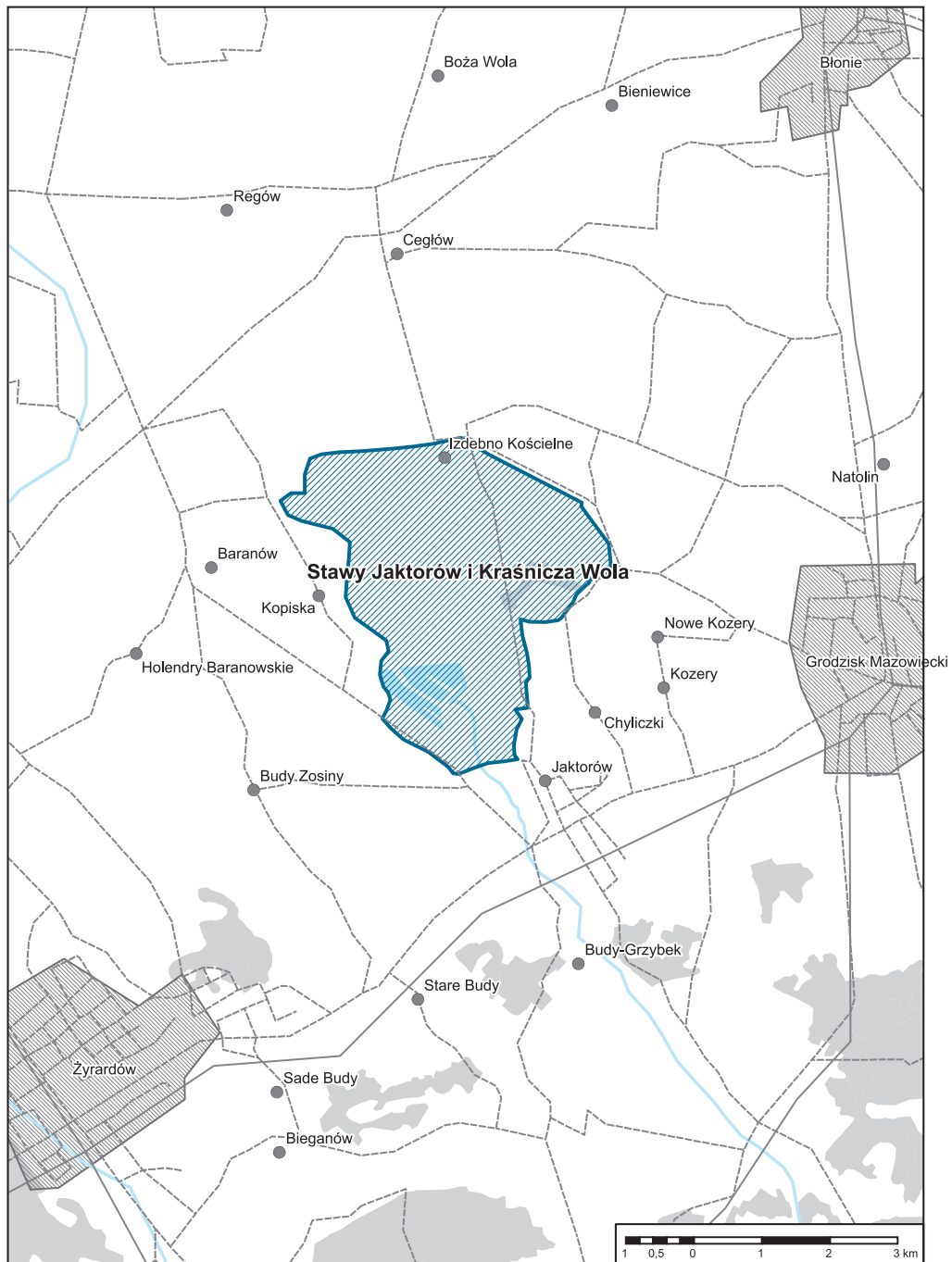

Tabela 3.164. Kluczowe gatunki ptaków stwierdzone w ostoi Stawy Jaktorów i Kraśnicza Wola

Table 3.164. Key bird species recorded in Jaktorow and Krasnicza Wola Fishponds IBA

Gatunek Species	Status Status	Rok Year	Liczebność Number	Oszacowanie liczebności Bird number assessment	Kryterium Criterion
Ptaki wodno-błotne	M	2004–2008	max. 20 000 i		A4iii, C4
Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>	M	2004–2008	min. 3 i		
Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>	M	2004–2008	min. 4 400 i		
Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>	M	2004–2008	min. 1 830 i		
Gęgawa <i>Anser anser</i>	M	2004–2008	min. 250 i		
Gęgawa <i>Anser anser</i>	L	2004–2008	2 p		
Bernikla białolica <i>Branta leucopsis</i>	M	2004–2008	0–3 i		
Świstun <i>Anas penelope</i>	M	2004–2009	220–472 i		
Cyraneczka <i>Anas crecca</i>	M	2004–2008	min. 70 i		
Rożeniec <i>Anas acuta</i>	M	2004–2008	min. 67 i		
Cyranka <i>Anas querquedula</i>	M	2004–2008	min. 65 i		
Plaskonos <i>Anas clypeata</i>	M	2004–2008	min. 30 i		
Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	M	2004–2008	1 i		
Bielaczek <i>Mergus albellus</i>	M	2004–2008	2 i		
Perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>	L	2009	11 p		
Zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	L	2009	9 p		
Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	L	2004–2008	3 m		
Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	L	2004–2008	1 p		
Czapla biała <i>Egretta alba</i>	M	2004–2009	10–24 i		
Czapla purpurowa <i>Ardea purpurea</i>	M	2004–2008	1 i		
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	M	2004–2008	min. 5 i		
Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	M	2004–2008	min. 238 i		
Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	M	2004–2008	min. 2 i		
Kania czarna <i>Milvus migrans</i>	M	2004–2008	min. 2 i		
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	M	2004–2008	min. 4 i		
Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	L	2004–2008	2–3 p		
Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i>	M	2004–2008	min. 3 i		
Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	M	2004–2008	min. 2 i		
Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	M	2004–2008	+		
Rybolów <i>Pandion haliaetus</i>	M	2004–2008	min. 8 i		

Gatunek Species	Status Status	Rok Year	Liczebność Number	Oszacowanie liczebności Bird number assessment	Kryterium Criterion
Kobczyk <i>Falco vespertinus</i>	M	2004–2009	1–2 i		
Drzemlik <i>Falco columbarius</i>	M	2004–2008	+		
Sokół wędrowny <i>Falco peregrinus</i>	M	2004–2008	1 i		
Zielonka <i>Porzana parva</i>	L	2004–2008	1–2 m		
Derkacz <i>Crex crex</i>	L	2004–2008	1–2 m		
Łyska <i>Fulica atra</i>	M	2004–2008	min. 200 i		
Żuraw <i>Grus grus</i>	L	2004–2008	1–2 p		
Żuraw <i>Grus grus</i>	M	2004–2008	min. 372 i		
Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	M	2004–2008	min. 7 000 i		
Siewnica <i>Pluvialis squatarola</i>	M	2004–2008	min. 4 i		
Czajka <i>Vanellus vanellus</i>	M	2004–2008	min. 4 000i		
Biegus zmienny <i>Calidris alpina</i>	M	2004–2008	min. 12 i		
Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	M	2004–2008	min. 40 i		
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	M	2004–2009	2–6 i		
Brodzicz sńnady <i>Tringa erythropus</i>	M	2004–2008	min. 5 i		
Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	M	2004–2008	min. 18 i		
Kwokacz <i>Tringa nebularia</i>	M	2004–2008	min. 20 i		
Samotnik <i>Tringa ochropus</i>	M	2004–2008	min. 12 i		
Łęczak <i>Tringa glareola</i>	M	2004–2008	min. 88 i		
Platkonóg sztyldzioby <i>Phalaropus lobatus</i>	M	2004–2008	min. 2 i		
Mewa mała <i>Larus minutus</i>	M	2004–2008	min. 26 i		
Śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	L	2004–2009	12–80 p		
Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	M	2004–2008	min. 8 i		
Rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i>	M	2004–2008	+		
Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybridus</i>	M	2004–2008	min. 19 i		
Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	M	2004–2008	min. 22 i		
Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	M	2004–2009	19–26 i		
Dzięgiol średni <i>Dendrocopos medius</i>	L	2004–2008	+		
Jarzębka <i>Sylvia nisoria</i>	L	2004–2008	+		
Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	L	2004–2008	+		

Siewka złota *Pluvialis apricaria* (fot. C. Korkosz)

